

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

351.74

Szerző:

Cím: *A pesti utca közbiztonsága*

Hely

Idő

"1918"

Forrás:

Pesti Napló

Személy

Bp.

1918. dec. 28.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

biró terített le egy utonállót, maga vett elégtételt az utonállón, aki életével fizetett. Jól tették, mindenki úgy védekezik, ahogy tud. De rettenetes meggondolni is, hogy már csak úgy merünk menni, hogy kezünk a revolver ravaszát markoljuk. Mi lesz, meddig tart ez így? Erre a következő választ kaptuk Schreiber Emil főkapitányhelyettes-től, aki Budapest karhatalmát szervezi:

— Fájdalom, sokezer foglalkozás nélküli egyen lévén Budapestben és hegyebbje katonai, tehát az azonosság megállapítása igen nehéz. És nem válogatóság, ha arról van szó, hogy erőszak kell. A hatóság minden tőle telhelőt megtesz és a rendelkezésére álló eszközökkel harcra az utca harminiai ellen. Legujabban délután négy órától kezdve állandó őrzéstartok cirkálnak, de a háztulajdonosok jól teszik, ha a kapukat a homály beálltakor lezáratják. És a házmesterek figyeljek meg, kik jönnek be a házakba, menjenek utánuk és nézzék meg valóban azt keresik-e, amit mondanak. Akik pedig az utcán járnak, legyenek óvatosak, vigyázzanak. A helyzet nem oly kétségbeejtő, hiszen nálunk *nincsen szó szervezett bandákról*, csupán egyes utonállók dolgoznak egyedül, vagy több társukkal. A rendőrség razziázik, mindent megtesz és aggodalomra nincsen ok. A helyzet remélhetőleg napról napra javul, oly mértékben, amint az emberek foglalkozásukhoz visszatérnek.

Mindenesetre kissé megnyugtató az a kijelentés, hogy csupán *sporadikus* esetekről van szó, annál is inkább, mert a Rákóczi-uti lövöldözésnél valóban tüneményes gyorsasággal jelent meg a karhatalom, a rendőrök, védőrök, népőrök, a lakatnyai készütségek, sőt az óbudai tengerészkülönítmény emberei is tizenöt perc múlva ott voltak a helyszínen. Öt perc alatt az egész utvonallal meg volt tisztítva, a főkapitányi harci készütség emberei egyenesen félelmetesek voltak, (amint hatal-

mas autóikon végigdübörögtek. Halottja a lövöldözésnek nem volt, mint reggelre kiderült, csupán *Zsapka* tengerészszászlós sebe súlyos. De egy tünet, amit meg kell említeni: a lövöldözés után több embert előállítottak, valamennyie *részegek* voltak. Hol kaptak italt? A barokban, ahol fittyet hánynak minden főkapitányi rendeletnek és az alkoholt kapucineros csészékben és teáskannákban szolgálják fel. Itt nem segít egy-egy rendbírság, behozzák hamarosan ezt a pár száz koronát. Razzia kell ide, szigorú ellenőrzés, detektívek, rendőrök járják végig ezeket a helyiségeket, ha kell, egy este tizszer. Igaz, ez rontja az *üzletmenetet*, de használ a közbiztonságnak. És ez előbbrevaló a bartulajdonosok zsebenél. És csak helyeselni tudjuk, hogy a főkapitány előterjesztést tesz a belügyminiszternek, hogy Szilveszter éjszakáján *ne függesse fél a szesztilalmat*. Nem is szabad. És bizonyosra vesszük, hogy a belügyminiszter magáévá teszi az előterjesztést.

A csütörtöki véres éjszakáról írva, még be kell számolni arról is, hogy a Baross-téren több katonai megtámadta Varga László detektívfelügyelőt. De társa, Puskás detektívfelügyelő egy Nagy János nevű katonát — régi, hírhedt betörő — *agyonlőtt*, egy másikat megsebesített, majd szét-

verte az utonálló bandát. Az eset után katonai őrzéstart jelent meg Puskás lakásán és bevitte a detektívfelügyelőt a főkapitányságra, ahol azonban megállapították, hogy a detektív jogosan használta fegyverét. A rendőrségen elhatározták, hogy a fegyverviselési tilalmat ezután a legszigorúbban ellenőrzik, razziákat tartanak és illetéktelen egyénektől a fegyvert elkobozzák. Valószínűleg azonnal, hogy a rendőrök legközelebb oly fegyverhasználati utasítást kapnak, mint a *csendőrök*. Hogy ez mit jelent, azt nem kell megmagyarázni. Csak helyeselni tudunk minden olyan intézkedést, amely elejét veszi annak, hogy a város közbizton-

A pesti utca közbiztonsága

Csendőr-fegyverhasználati jogot kapnak a rendőrök

A csütörtök éjszakai csata — mert formális csata volt — amely a Luther-udvar előtt lezajlott, alaposan megrázta a pesti embereknek már-már apatikussá vált nyugalmat, amelylyel közönyösen nézték a pesti utca közbiztonságát, amely, fájdalom, az utóbbi napokban rettenetesen alásüllyedt. Naponta nem egy, de nyolc-tíz rablótámadás történik, főként a külsőbb városrészekben, nem is beszélve arról a rengeteg betörésről és lakásnyitásról, amelyet minden nap jelentenek. Ezekért a türhötetlen állapotokért tulajdonképpen a rendőrséget kellene okolnunk, ám meg kell állapítani, hogy az államrendőrség minden egyes embere — a fegyverviselők éppen úgy, mint az őrszemélyzet tagjai — ezekben a súlyos napokban sokszorosan megfeszítettebb munkával, lelkismeretességgel végzi nehéz hivatását, cirkál, posztion áll, verekszik és ha kell hősi halált hal a pesti járdán. A háború forgataga azonban rengeteg veszélyes, kétes egzisztenciát sodort a fővárosba, sok az itt leszerező vagy átutazó katonai, aki ma itt van, holnap ott és bizony nem válogatós az eszközökben, ha arról van szó, hogy megszerezze a *másét*. Bizonyos, hogy a mai állapotok kétségbeejtők, családok este nem mernek kimozdulni, munkások csak úgy, mint polgárok, alig mernek hazamenni, mert nem tudják, hol rohanja meg a leskelődő bitang. Egy hét előtt egy gróf, néhány nap előtt egy kuriai

sága felforduljon. A közönség pedig jól teszi, ha este és éjjel csak akkor jár az utcán, amikor erre okvetlen szükség van. Ezzel magán is segít és megkönnyíti a hatóság munkáját is.

A csütörtök éjszakai incidenssel kapcsolatban a hadihajós parancsnokság közli, hogy a csütörtöki Rákóczi-utj lövöldözésben a hadihajózás kötelékében szolgáló tisztek, zászlósok, altisztek, vagy hadihajósok közül senki részt nem vett. Ha a részvevők valamelyike valóban hadihajós egyenruhát viselt, azt jogtalanul hordta. A hadihajós csapat a köztársasági kormánynak felesküdütt sorkatonasága, amely teljes erejét a rend fentartásának szenteli és nem keresi érvényesülését utcai harcok felidézésében.